

AkersDølen

Medlemsblad for Groruddalen Historielag

Fra Stabburstrappen s 2
Hva skjer s 3
Referat årsmøte 2013 s 4

Årsberetning 2012 s 6
Sterke kvinnenavn på Stovner... s 11

AkersDølen

Medlemsblad for Groruddalen Historielag

Returadresse:
Groruddalen Historielag
Postboks 37 Grorud
0905 OSLO

Besøksadresse:
Stabburet Nordtvet gård
Gårdsveien 1-3

Kontortid:
Kontoret er åpent første
onsdag hver måned.
kl. 12.00 - 14.00
Telefon: 22 16 48 85
E-post: post@grohi.no
Hj.side: www.grohi.no
Org.nr 989 556 924

AkersDølen's redaksjon:
Kristian Skaane
Sigrun Opheim
Jan Arne Tangerud

Styret:
Leder og ansv.red.:
May Grimdalen

Nestleder: Jan Arne Tangerud
Sekretær: Sigrun Opheim

Styremedlemmer:
Guri E. Bramness
Anne Finhammer
Per Furuseth

Kristian Skaane
Gro Hoddevik

Varamedlemmer:
Berit Haugen
Rolf Torbo

Produksjon:
Gjerholm Design

Fra Stabburstrappen

Så har løftet jeg ga for et år siden, innhentet meg. På årsmøtet i februar ble jeg valgt til leder i Groruddalen historielag. Avtroppe leder, Jan Arne Tangerud er vår nestleder. Han har gjort en formidabel innsats i historielaget gjennom mange år, og jeg er så takknemlig for at han er med videre. Jeg ser fram til å samarbeide med det nye styret (les referatet fra årsmøtet), som besitter en slitesterk erfaring fra arbeidet med historien til vår dal. Kasserer Arvid A. Larsen har gitt seg etter mange år, og vi takker han hjertelig for en iherdig innsats.

Å lese historiene, å finne og møte menneskene, å oppdage de historiske møteplassene gir opplevelser som bekrefter identiteten vår. Vi kjenner oss igjen. Vi hører til. Å få bekreftet at vi hører til -gang på gang- trenger vi alle, uansett alder.

Forfatteren Lillian Wirak Skow har skrevet diktet :> Snurten. « Du så bare snurten av meg, sa du. Hva var det da du så? Du har ikke sett snurten av meg på lenge, sier du, men hva er det da du ikke har sett?

Historielaget har i over 30 år oppdaget og sett, samlet og skrevet ned Groruddalshistorien, ikke bare i små glimt, i små snurter, men ganske så omfattende og i sammenheng. Årbøkene er praktfulle.

Flere mennesker med tilhørighet til Groruddalen henvender seg til historielaget med spørsmål og med opplysninger om mennesker, om steder og hendelser. Dette setter vi pris på. Mange kjenner til Groruddalen historielag og den virksomhet lag driver.

Et år i styret ligger bak meg. Gjennom dette året har jeg kjent på en stolthet og takknemlighet over det arbeidet historielaget har utført så langt. Takk til bydelene, til lag, organisasjoner, menigheter og de mange frivillige vi samarbeider med. Vi går videre med frimodighet i dette arbeidet.

May Grimdalen
Leder

Forsidebilde: Historielagets nye styre.
Foto: Bjørn H. Syversen

Hva skjer?

Dato/tid	Møteplass	Aktivitet
Onsdag 17. april 19:00	Grorudveien 3 Steinhoggmuseet	Medlemsmøte m. forelesning
Tirsdag 14. mai 18:00	Postkontorhjørnet, Økern Senter	Lokalhistorisk vandring på Økern m. Bjørn H. Syversen og Anne Fikkan
Søndag 9. juni 11:00	Nedre Fossum Gård	Friluftsgudstjeneste med etterfølgende pilgrims- suppe og vandring over Gjelleråsen kl 12:30
Tirsdag 20. august 18:00	Furustheimen, Furusetvn. 1	Lokalhistorisk vandring på Furuset m. Vidar Noreng
Søndag 1. september Hele dagen	Bånkall gård	Bånkall dagen

**Det tas forbehold om endringer i programmet!
Følg med på nettsiden www.grohi.no**

“Lokalhistorie er spennende!”

GRASROTANDELEN

I 2012 fikk vi inn kr 8 955,- Blir du med i år?

Ta med denne strekkoden til din nærmeste
tippekiosk for å støtte Historielaget

Referat fra årsmøtet 26. februar 2013, kl 19:00 – kl 20:00 i Stabburet, Nordtvet Gård.

Saksliste:

1. Åpning

Leder Jan Arne Tangerud ønsket velkommen til møtet. Han spurte de fremmøtte om de anså møtet som lovlig innkalt, og det var ingen innvendinger. Møtet ble satt. Det var 33 frammøtte.

2. Valg av møteleder, referent og to personer til å underskrive protokollen

Sigrun Opheim foreslo Bjørn H. Syversen som møteleder og Kristian Skaane som referent.

Dette ble bifalt av forsamlingen. Gro Hoddevik og Leif Frantzen ble foreslått til å undertegne protokollen. Dette ble også bifalt.

3. Styrets beretning for året 2012

Jan Arne Tangerud gikk gjennom årsberetningen og kommenterte de ulike punktene. Årsberetningen ble vedtatt.

4. Regnskap 2012

Regnskapet for 2012 ble delt ut og Jan Arne kommenterte det.

Vi har hatt et ordinært driftsår. Men har hatt et underskudd på 29 434,40 kr.

Driftsmidler for Pilegrimsleden på kr 26.944,62

Historielaget forvalter kr. 7.823,- til revisjon og ny utgivelse av Bjerke-guiden.

Driftsmidler til Rommiskolen på kr 110.427,96.

Det var ingen spørsmål eller øvrige kommentarer.

Regnskapet var revidert av Harald Lindvik skrev at regnskapet ga et riktig bilde av historielagets drift. Regnskapet ble godkjent.

5. Budsjett 2012

Jan Arne la fram forslaget til budsjett og kommenterte det. Budsjettet ble godkjent.

6. Fastsetting av kontingenten for 2013

Hjalmar Kielland foreslår å heve kontingenten til kr, 120.-. Dette ble vedtatt ved akklamasjon.

7. Innkomne forslag

Det var ingen innkomne forslag.

8. Valg

Valgkomitéens forslag ble lest opp av Bjørn H. Syversen.

Den var som følger:

Leder: May Grimdalen – valgt for 2 år

Nestleder: Jan Arne Tangerud – 1 år igjen

Sekretær: Sigrun Opheim - 1 år igjen

Styremedlemmer:

Anne Finhammer – Valgt for 2 år

Guri E. Bramness – Valgt for 2 år

Kristian Skaane - 1 år igjen

Per Furuseth - 1 år igjen

Gro Hoddevik – Rykket opp, 1 år igjen

Varamedlemmer:

Berit Haugen - 1 år igjen

Rolf Torbo – Valgt for 2 år

Revisor:

Harald Lindvik - 1 år

Vararevisor:

Jan Gram - 1 år

Valgkomité:

Tom Evensen - leder - 1 år

Bjørn H. Syversen - 1 år

Vidar Noreng - 1 år

Hjalmar Kielland - 1 år

Valgkomitéens forslag ble vedtatt av årsmøtet.

Det ble servert kaffe og Nordtvet-kringle med rosiner og melisglasur i pausen.

Etter årsmøtet holdt Sturle Kojen et foredrag om Falkbergets tid på Grorud.

Krisian Skaane

Referent

Gro Hoddevik

Leif Frantzen

Styrets beretning for året 2012

Etter valgene på årsmøtet, 22. februar 2012 så Groruddalen Historielags styre og komitéer slik ut:

Leder: Jan Arne Tangerud - valgt for 1 år (2012-2013)
May Grimdalen (2013-2014)

Nestleder: May Grimdalen - valgt for 1 år (2012-2013)
Jan Arne Tangerud (2013-2014)

Kasserer: Arvid A. Larsen - ikke på valg

Sekretær: Sigrun Opheim - valgt for 2 år

Styremedlemmer: Guri E. Bramness - ikke på valg

Anne Finhammer - ikke på valg

Kristian Skaane - valgt for 2 år

Per Furuseth - valgt for 2 år

Varamedlemmer: Berit Haugen - valgt for 2 år

Gro Hoddevik - valgt for 2 år

Revisor: Harald Lindvik – 1 år

Vararevisor: Jan Gram – 1 år

Valgkomité: Tom Evensen - leder. 1 år

Vidar Noreng – 1 år

Bjørn H. Syversen – 1 år

Hjalmar Kielland – 1 år

Årbokkomitéen er oppnevnt av styret, og består av følgende medlemmer:

Anne Finhammer

Fridtjof Funder

Jan Arne Tangerud

Kristian Skaane

Kristian Skaane og Sigrun Opheim har delt sekretærfunksjonen i perioden.

Medlemmer

Det var om lag 500 medlemmer i Groruddalen Historielag ved årsskiftet 2012/2013. I tillegg til enkeltpersoner er det bedrifter, skoler, bydeler og andre organisasjoner i medlemsmassen.

Åtte medlemmer har status som æresmedlemmer.

Disse er: Marit Stovner, Leif Frantzen, Finn Arnesen, Hjalmar Kielland, Gro Hoddevik, Jan Arne Tangerud, Anne Finhammer og Bjørn H. Syversen, som ble utnevnt på årsmøtet 2012.

Historielaget definerer bydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner med tilhørende markområder, som sitt virkeområde. Det er stort sett det samme området som i offentlige dokumenter betegnes som Groruddalen.

Styremøter

Det er avholdt 11 styremøter i perioden fra 23.2 2012 til 25.2012.

Samtlige styremøter har funnet sted i historielagets kontor i Stabburet på Nordtvet gård, med unntak av desembermøtet som fant sted hjemme hos Guri Bramness.

For uten de faste poster som for eksempel postjournal, medlemsbladet «AkersDølen», fremdrift av årboka og arrangementer, er det behandlet en rekke særskilte saker. Noen av disse har gått igjen på flere styremøter.

Aktiviteter

Groruddalen Historielag har gjennomført flere egne arrangementer og også tatt del i tiltak iverksatt av andre.

- Årsmøtet ble avholdt 22. februar med et interessant foredrag av Vidar Trædal fra Byantikvaren om " Bebyggelsehistorie på Grorud."
- 19.april. Medlemsmøte i Grorud skoles aula hvor Kristine Reiersen fra Byantikvaren fortalte om de hagearkeologiske utgravningene på Nedre Grorud gård.
- 25.april Lokalhistorisk vandring på Romsås ledet av Anne Finhammer og Gro Strømme.
- 20.mai. Lokalhistorisk familievandring i Lillomarka med Håvard Pedersen som guide.
- 10.juni. Pilegrimssuppe på Nedre Fossum gård og pilegrimsvandring langs Oldtidsveien over Gjelleråsen.
- 26. august. Familiedag på Bånkall gård, hvor historielaget hadde egen stand.
- 5.september. Den nasjonale kulturminnedagen ble markert for 25 frammøtte på Bjerke travbane. Bjerke travbanes direktør Arnljot Heltberg holdt foredraget "Fra Bjerke fra gård til travbane, en møteplass gjennom flere generasjoner".
- 6.september. Kulturhistorisk vandring på Økern. Til tross for dårlig vær deltok 7 personer. Turen endte opp på Johannesløkken, hvor Jostein Pettersen orienterte om det enorme restaureringsarbeidet som er utført her på dugnad.
- 26.september. Vandring med Rolf Torbo på Høybråten, med tema Bekkevollveien

fra middelalder til nybyggertid. Etter vandringen var det en hyggelig kaffesammenkomst hos Rolf Torbo.

- 27. september. Historielaget hadde stand i forbindelse med lysvandringen langs Alna.
- 25.oktober. Lansering av årbok 2012, den 25 i rekken, på Furusetheimen i samarbeid med Furuset vel.
- Helgen 24.-25. november deltok vi med egen stand med fotoutstilling og salg av årbøker på Lions' julemesse i Grorud samfunnshus.

I september gjennomførte Jan Arne Tangerud og Bjørn H. Syversen et undervisningsopplegg rettet mot fjerde klassetrinn i grunnskolen. Alle skolene med barnetrinn i bydel Stovner fikk tilbud om en dobbelttime i grunnleggende lokalhistorie. Nesten alle skolene takket ja, og til sammen 400 fjerdeklassinger tok del i undervisningen, som baserte seg på bruk av noen utvalgte gjenstander fra Torbjørn Fossums lokalhistoriske samling. Opplegget er utarbeidet av Tangerud og Syversen i samarbeid med bydelens kulturkonsulent Bjørn Holm.

Undervisningen fant sted i Kultursalen, Nedre Fossum gård.

Samarbeid

Groruddalen Historielag har deltatt i planleggingen av et steinhoggermuseum i Grorudveien 3. Dette arbeidet er nå ferdig, men man arbeider med å få ordnet åpningstider slik at publikum kan få se utstillingen.

Historielaget er medlem av Fellesrådet for historielagene i Oslo, og deltar her i to årlige møter – i april og i oktober. I tillegg samarbeider vi med andre historielag i enkeltsaker.

Historielaget har et godt samarbeid med de enkelte bydelene innen det vi anser som vårt virkeområde. Når det gjelder enkeltsaker i hver bydel, fungerer historielaget ofte som høringsinstans. Historielaget har også et godt samarbeid med Akers Avis Groruddalen, som ofte omtaler historielaget og tiltak som vi setter i verk. Groruddalen Historielag avretter sine arrangementer i Akers Avis Groruddalen. Groruddalen Historielag er representert i styret til Pilegrimsenter Oslo. Historielagets representant er Jan Arne Tangerud.

I samarbeid med Kulturminnegruppa i bydel Bjerke er vi i ferd med å utarbeide en revidert utgave av Kulturminneguide for Bjerke bydel.

Den kulturhistoriske guiden "Oppdag Groruddalen", som ble utgitt i 2010 etter et samarbeid mellom Byantikvaren, Oslo Museum, Grorud bydel og Groruddalen Historielag, er videreført gjennom et interaktivt nettbasert digitalt kulturminneatlas. Dette ble vist fram på Universitetsplassen den 22. september av historielaget.

Velforeninger, pensjonistgrupper og ulike andre organisasjoner retter stadig forespørslers til oss om foredrag og andre bidrag som omhandler Groruddalen. Vi stiller opp så sant vi har tid og anledning.

Skoleelever og studenter henvender seg ofte for å få opplysning om stoff til oppgaver om lokalhistorie, og vi prøver å være behjelpelige så langt vi kan. Det kommer også henvendelser når det gjelder slektsgransking.

Disse kan vi dessverre bare besvare i begrenset utstrekning, fordi virksomheten vår ikke er spesielt innrettet mot slektsgransking. Historielaget samarbeider med alle fire bydeler i Groruddalen og har også godt samarbeid med Oslo Museum i tillegg til sentrale kommunale instanser som Byantikvaren, Byarkivet og bibliotekfilialene i området.

Gaver til laget

I 2012 har Groruddalen Historielag mottatt en rekke gaver til kjøkkenet i Grorudveien 3.

Gitt av Arvid Holmerud: Plakat /Kunngjøring: Avlevering av gummistøvler .

Gitt av Roald Nilsen: Oslo kommune i tjeneste for å redde liv.
Brann og redningsetaten.

- Han har også gitt oss et bilde, med omtale, av et hus i Lilloseterveien.
"Min barndoms verden" av Odd Børretzen, en gave fra Roald Nilsen (tidl.brannmann). Den innlemmes i samlingen vår.
- Kari Rognstad har gitt oss boken "Østre Aker – gammel kirke med rik vekst 1860 – 1985. Innlemmes i samlingen vår.

Stor takk til alle givere og bidragsytere!

Årbok og andre bøker

En svært viktig sak for Groruddalen Historielag er den årlige utgivelsen av årboka. I denne forsøker vi å få fram artikler som vedrører alle fire bydeler. Vi søker hvert år bydelene Alna, Bjerke, Grorud og Stovner om økonomisk tilskudd til produksjon av årboka. Tilskuddene som ble gitt til årets årbok tyder på at bydelene ser verdien av dette arbeidet, som gjøres helt på frivillig basis.

Årets bok er nummer 25 i rekken og selges hos flere av distriktets bokhandlere, på bibliotekfilialene og fra kontoret i stabburet på Nordtvet gård. Årboka sendes også til en rekke faste abonnenter. Årbok 2012 består av 24 artikler og er rikt illustrert, i flere tilfeller med fotografier som ikke har vært publisert tidligere.

«AkersDølen»

Medlemsbladet vårt har kommet ut med fire nummer i 2012; i januar, mars, august og november. Bladet får sin grafiske utforming hos Gjerholm Design.

Redaksjonskomitéen består nå av Kristian Skaane (redaktør), Arvid A. Larsen, og Sigrun Opheim. Historielagets leder er ansvarlig redaktør.

Bildebasen

Historielagets samling av historiske fotografier består nå av nesten 5500 fotografier og er stadig i god vekst. Det er utarbeidet retningslinjer for bildebehandlingen. Etterspørselen etter bilder fra samlingen er stor. Bildebasen er fortsatt samlet på Deichmanske bibliotek, filial Bjerke. Byarkivet og Oslo Museum har etablert søkeportalen www.oslobilder.no og har lagt ut en mengde historiske bilder fra sine samlinger.

De to institusjonene har ambisjoner om å trekke inn flere bildesamlinger i samarbeidet for å gjøre bybilder lettere tilgjengelig for publikum. Groruddalen Historielag er med i den prosessen som er i gang. Vi har oppnevnt en egen bildekomité som møtes fast hver onsdagi biblioteket på Bjerke.

Planlagt start av et nytt prosjekt i januar/februar 2013:

Høybråten skole har anmodet historielaget om skanning av klassebilder. Det skal lages DVD-plater for å bevare bildene. Det er ikke meningen å offentliggjøre dem før noen ønsker det, og da vil vi vurdere hensynet til personvern.

Historielagets nettside

Hjemmesiden på internett, www.grohi.no, er redigert av webmaster Kristian Skaane. Her legges det ut bilder og omtale av våre arrangementer. Man finner også oversikt over alle publikasjoner som er utgitt av historielaget og kan bestille disse om ønskelig.

Skilting av kulturminner

Groruddalen Historielags hovedoppgave er å informere om lokalhistorie. Skilting av kulturminner er en metode som gir varig informasjon. Oslo Byes Vels blå kulturhistoriske skilt ønsker vi å sette opp på Kirkesvingen 10 der Falkberget bl. a. skrev Bør Børsson, på Grorudveien 3 og Sveiva landhandel. Vi har utarbeidet korte skilttekster som skal stå på det blå skiltet og en fyldigere tekst som enten kommer i St. Halvard eller i skiltguiden til Oslo Byes Vel. Groruddalen Historielag har sendt inn et forslag om skilting av kulturminner langs Alna fra Hølaløkka til Trondheimsveien. Byantikvaren har fortsatt bearbeidingen av tekstene. Bymiljøetaten sørger for oppsetting av skiltene.

Kontoret

Groruddalen Historielag har i perioden hatt åpent kontor og telefontid første onsdag i måneden. Styremedlemmer har bemannet kontoret mellom kl. 12:00 og kl. 14:00, med unntak for sommeren og tiden rundt jul og nyttår.

Medlemmer av historielaget – og andre – er velkommen til kontoret i åpningstiden!

Nordtvet gård, 26. februar 2013.

Sterke kvinnenavn på Stovner

I forbindelse med at det er 100 år siden kvinner fikk allmenn stemmerett i Norge fortsetter historielaget å fremheve kvinnene som har gitt navn til veier i Stovner bydel.

Denne gangen fremhever vi:

Karen Platou (1879-1950)

Karen var Norges første faste kvinnelige stortingsrepresentant i perioden 1922-1924. Hun var innvalgt fra Høyre.

”Frøken Rogstad”, som presidenten respektfullt titulerte henne når han gav henne ordet, var egentlig vararepresentant for Høyre. Men da Høyrelederen Jens Bratlie ble statsminister lå veien åpen for at den første kvinnen kunne ta plass i Stortinget i 1911. Hun satt i ett år.

Men det skulle gå over 10 år før første kvinne ble fast innvalgt på Stortinget. Det var igjen Høyre som satte kvinnene på

maktkartet. Fra 1922 var Karen Platou fast innvalgt på Stortinget. Først i 1927 kom Arbeiderpartiet med Helga Olsen. Venstre stilte med sin første kvinne på tinget i 1965, og de andre kvinnene kom enda senere.

Innerst i maktsirkelen.

Det skulle ta over 30 år før en kvinne ble funnet verdig til en plass i maktens innerste sirkel. Norske kvinner fikk ikke stemmerett før i 1913, etter drøye 20 års kamp, og ytterligere 10 år til før den første kvinnen ble statsråd. Først i 1922 ble det vedtatt en lov, samtidig som Karen Platou ble valgt inn, som åpnet adgang for at kvinner kunne bli statsråder.

Kirsten Hansteen (Kommunistpartiet) ble etter et halvt år som regjeringsmedlem erstattet med Aaslaug Aasland, som i 1948 ble den første kvinne som kunne styre over eget departement. Hun inntok Sosialdepartementet, og i de nærmeste 20 årene var kvinnelige regjeringsmedlemmer henvist hit eller til Familie- og forbrukerdepartementet. Og det var ikke før Elisabeth Schweigaard Selmer i 1965 inntok regjeringskontorene at et annet departement ble tildelt en kvinne. Hun fikk ansvaret for Justisdepartementet, som etter hvert ble en ny kvinnebastion.

Karen Platou`s vei, opprettet i 1968
Blindvei fra Margrethe Parms vei

Jan Arne Tangerud.

Returadresse: Groruddalen Historielag, Postboks 37 Grorud, 0905 OSLO

Bestillings skjema - bøker/medlemskap

Vi utgir ny årbok hvert år. Bøkene inneholder viktig lokalhistorisk dokumentasjon fra hele Groruddalen. Den eldste årboken er like aktuell nå som da den ble utgitt.

Kryss av på nedenstående bestillingsseddel og vi sender deg årbøkene i posten.

Eller du kan bestille bøkene på vår nettside www.grohi.no.

Disse prisene har vi på våre årbøker:

Årbok 2012 kr 150,- / årbok 2011 til 1989: 120,- pr bok / årbok 1985 og 1987: 100,- pr bok

Porto kommer i tillegg på alle forsendelser fra oss.

Bestilling:

Ja, takk, jeg bestiller følgende (kryss av):

☐ Årbok 1985	☐ Årbok 1995	☐ Årbok 2002	☐ Årbok 2009
☐ Årbok 1987	☐ Årbok 1996	☐ Årbok 2003	☐ Årbok 2010
☐ Årbok 1989/90	☐ Årbok 1997 (utsolgt)	☐ Årbok 2004	☐ Årbok 2011
☐ Årbok 1991	☐ Årbok 1998	☐ Årbok 2005	☐ Årbok 2012
☐ Årbok 1992	☐ Årbok 1999	☐ Årbok 2006	
☐ Årbok 1993	☐ Årbok 2000	☐ Årbok 2007	
☐ Årbok 1994	☐ Årbok 2001	☐ Årbok 2008	

Jeg ønsker:

- Å bli medlem - kontingent kun kr 100,- per år
- Kulturminneguide - "Vandring i bydel Bjerke" kr 50,-
- "Vandring på Grorud" 2. utgave kr 100,-
- Groruddalen Kulturminneatlas kr 75,-
- En tysklandsfange forteller kr 100,-

Medlemsnr. _____ Navn _____

Adresse _____ Postnr. _____

(Sted/dato)

(Underskrift)